

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

Quod industria quadam & cautione opus sit ei qui se salubriter exerciturus sit in piis meditationibus. Cap. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

SANITATE ANIMAE.

erunt vbera tua sicut botri vineæ. Verū nos qui adhuc in religione pusilli sumus, sublimia relinquentes sublimibus, ad imperfectiores docendos transeamus.

Quod industria quadam & cautione opus sit ei qui se salubriter exerciturus sit in piis meditationibus.

Cap. 6.

Qui rudis est & crudus, parūq; adhuc pijs meditationibus assuetus, & ad hoc dominicæ passionis exercitiū se cupit transferre, cautè & prudenter huc accedat oportet, & inchoare debet ab infimis. In primis ergo contextū ipsum euoluet dominicæ passionis, siue iuxta vnū duntaxat, siue iuxta euāgelistas omnes: & ex ipso intelligere discet passionis ipsius acerbitatē, idq; per sensibile aliquod exemplū, quo sic efficacius in se compunctionem & compassionē excitet. Expendet ergo iuxta Bernar.
Bernar. doctrinā, quis sit qui patitur, quā sint acerbata quæ patitur, ex quanto amore patitur: & quis ex tali passione sequutus sit fructus. Qui patitur Deus simul & homo est: nimirū omnipotētis Dei vnigenitus Filius, per quē condita est hæc admirāda mūdi fabrica & vnicus & verus filius virginis Mariæ: totius humanæ creaturæ flos & decor. Hic quum & iniusta pateretur & immania, pro suis

suis tamē orauit inimicis & crucifixoribus.
 Tanta autem & tā crudelia passus est, quan-
 ta alicui hominū possunt infligi: siue suppli-
 cium ipsum spectes, siue contumelias, siue
 passionis modū siue causam. Passus est enim
 mortē omnium acerbissimā probrosissimā
 & iniustissimā. Adde etiam quod ea ætate
 passus sit, quæ est homini media, eoq; florē-
 tissima: deinde etiā eo corpore quod nobi-
 lissimæ ac tenerrimæ esset cōplexionis: quæ
 cruciatum reddiderunt acerbiorē: vt sileam
 interim, quod in sua afflictione omni fuerit
 destitutus solatio tam interno quam exter-
 no, vnde aliqua ex parte dolor potuisset mi-
 tigari. Nam quanquā esset vtrunq; & De-
 us scilicet & homo, nullum tamen diuinitas
 præstitit humanitati solatium aut refrigeri-
 um: quum tamen de multis legamus sanctis
 martyribus, quod nonnunquā in suis tormē-
 tis tantū experti sint diuini solatiij, vt infli-
 cta ipsis pœna non perinde videretur cruci-
 abilis. Verū hoc ipsum assertori nostro in-
 dultū non est: quemadmodum & ipse mise-
 rabili vocē clamando apertē manifestauit
 dum dixit, Deus meus Deus meus, vt quid
 dereliquisti me? Cogitabit præterea ex quā
 to amore, quanta cū humilitate & animi to-
 lerantia ea omnia passus sit, quo nos miser-
 rimos

Mat. 27. f.

SANITATE ANIMAE.

rimos à perpetua eximere damnatione, exē
 tosq; perpetua regni cœlestis bearet gloria,
 nusquā cōquerens, nusquā mussitās, nusquā
 responsans aduersus Patrē suū cœlestē, qui
 huc ipsum demississet : sed nec vindictā ex-
 poscēs in seuisimos liētores aut mortis suae
 autores: deniq; nec querelas agens de huma-
 ni generis (pro quo tanta patiebatur) ingra-
 titudine. Horū ergo atq; aliorū similia di-
 ligentē rationē inire debet, quo in sese exci-
 tare possit syncerū erga Deū amorē, & gra-
 tū diuinā virtutū saporē. Sed hic notāter
 animaduertendū, quod quisquis ad verū cu-
 pit huius exercitiij peruenire fructū, sedulus
 semper ac strenuus esse debeat in officio, nec
 vnquā ob molestiā aliquā aut defectū piij af-
 fectus ab ipso cessare. Quandoquidē memi-
 nisse oportet hūc tantū thesaurum haudqua-
 quā esse parabilē, nisi magno sudore & lōga
 ac diligenti inquisitione. Quanquā interim
 nullus omnino labor huic rei impensus suo
 carebit prāmio, quamlibet is sit exiguus: &
 vt parum etiā feliciter quis in hoc negocio
 versetur, omniaq; videātur cruda, arida, in-
 sipida. Dominus enim piū conatum magis
 spectat, quā dignitatē aut perfectionē nudi
 operis. Quinimo labor ille sine piij affectus
 sensu, & cū molestia quadā seu tedio exhibi-
 tus,

tus, maiorē interdū mercedē meretur apud Deū, quā labor cū cordis voluptate exhibitus: modo tamen molestia illa & pñsensus inopia non nostra culpa, sed Dei permissione accidat. Neq; enim nostra cōpassione ipse eget, sed neq; expetit nostrā compunctiōnē principaliter: quippe q̄ plerunq; gratius habeat humilē cōpassionis desideriū, quam ipsam cōpassionē: sed voluntatē à nobis requirit & operam: cæterū dulcē illū saporē, tanquā mercedē quandā nobis impertit nostri laboris, vbi ei ita visum est. Illa ergo vt præsternus gnauiter nobis & indefesse sudādū est: maxime quū opus quoddā sit misericordiæ, quod Deus magis exposcit à nobis quā officia illa pietatis proximis exhibendādū facultas suppetit. Porro cōpassione & sensibili cordis cōpunctiōne affici non omnibus datū, sed nec cuiquā præceptum est. Amor. n. noster q̄ & Deū tenemur & proximi diligere, haudquaquā necesse est sit affectiuus & sensibilis, vt in sermone quodā tradit beatus Ber. sed necesse est sit propensus ^{Be} effectiuus seu actiuus & officiosus. Veluti si ^{Cat. 3. 4.} quis calamitosum quēpiā mēdicū cernat: & ex horrore quodam, aliqua tangatur auersione animi: nihilominus tamen, (quomodo Deus misericordes esse præcipit, & ratione equitasque id expostulat:) effectū ipso

SANITATE ANIMAE.

subsidium ei præstet pro sua facultate: etiã si dulcem illum in se non sentiat affectũ, charitati proximi satisfacit, quæ potissimũ in propensa voluntate & opere, non autem in dulci sensu & recordatione animi sita est.

Neq; enim subito in flammã erumpit, ignis ipse dilectionis dum iam accenditur, ita vt mox etiam cor inflammet per dulcem sensum, sed vt ignis iste corporeus priusquam conflagret longa nonnunquã eget insufflatione: & multũ interim euaporat tetri fumi, ita & ignis hic spiritualis, diu multis exerceri & strui pietatis officijs desiderat: & frequẽtibus vult precibus pñsq; cogitationibus insufflari, priusquã in vehementem & accendẽtem flammam erumpere queat. Ad hunc autẽ ignem seruendum & vehementius accendẽdũ debet quisq; maxime religiosus summo studio incumbere: propterea quod aduersarius noster diabolus, & rursus naturæ nostræ infirmitas, magnũ nobis hac in re faciunt negotium, cotidie nobis cogitationes impias & praua desideria ingerẽtes, quibus veluti aquarum infusionibus dilectionis ignem moliantur extinguere. Quare nihil magis necessarium quam sedulum & cõstans studiũ in ñs rebus cogitandis, & animo euoluendis, quæ mentem hominis ad amorem pos-

rem possent accendere: vt sunt Dei ingētia beneficia, veluti nostri creatio, creaturarum in nostrum vsu in obsequium & vtilitatem productio, nostri redemptio, præparatę nobis glorię certa promissio. His ergo & alijs similibus cogitandis mentem suā debet ad-
suefacere, quisquis aduersario cupit præcludere viam, ne cogitationes aduersas nobis possit ingerere: qui nec noctu nec interdum quiescit, semper machinans etiam dormientibus imaginationes sordidas vanas mundanas aut impias instillare, quo hominis mentē oppleat, aridā ac prorsus ineptam reddat rebus diuinis. Quisquis autē constanter hic sese continuerit in officio, semper studens quod in se est, vel corpore atq; ore huic sese exercitio accommodare, quando id mente non potest, sentiet tandem diuinam gratiā in se velut aurorā ascendentē, & paulatim magis magisq; excrescentem: deinde etiam quo diuturniorem hoc vberiore hac in re experietur sensum intellectum & saporem: atq; ita tandem reddetur diuina ope facillimū, quod prius fuerat difficile & molestū. Quanquam interim cauere debet ne supra vires suas desudet ad obtinendā sensibilem hanc compassionem: ne videlicet, plus satis in hac re sese torquēs, propter indiscretionē suam.

SANITATE ANIMAE.

suã cerebri aut sensuũ perturbatione sibi cõ
 ciliet. Quandoquidẽ vt sapiens ait, Qui ve
 hementer emũgit elicit sanguinẽ. Ita quoq;
 indiscreta sui exercitatio hominẽ nõnunquã
 reddit ad omnẽ diuinũ cultũ ineptũ. Quũ
 enim eiusmodi sensualis adhuc sit, imperfe-
 ctus, & parũ in diuinis rebus exercitus in ip-
 so statim vestibulo cauere sibi debet à labo-
 re & conatu immoderato, intẽperato, & im-
 modice prolixo, id secũ reputans quod suo
 fratri dicebat, patriarcha laacob, quũ vna
 cũ vxoribus, liberis, pecoribus & vniuersa
 familia domum repeteret, Nosti inquires
 domine mi q; paruulos habeam teneros: &
 oues & boues foetas mecum: quas si plus in
 ambulando fecero laborare, moriẽtur vna
 die cuncti greges. Precedat dominus meus
 ante, seruũ suũ: & ego sequar paulatim vesti-
 gia eius, sicut videro paruulos meos posse.
 Hic quoq; sciẽdũ q; Dominus noster novos
 religionis tyrones, in ipso statim exordio
 dulci qdã iucũdã pietatis lacte nõnunq; edu-
 care soleat, hoc pacto ad ipsos efficacius pel-
 liciẽdos, gustũ quẽdã præbẽs eius gratiẽ quã
 post multos exantlatos labores amicis suis
 impertire cõsuevit. Verũ hac in re summa
 cura sibi cauere debent à duobus. Primũ ne
 in eiusmodi cordis dulcedine nimiũ acquies-
 cãt, nec plus æquo p ea tuẽda sint anxij: sed

10. d.

Gen. 33. c.

neq; nimirū tristetur, aut in diuino obsequio torpescat, dū hāc gratiā non sentiūt: sed vt ipsam in arbitrio cōstituāt Dei, siue eā tollere velit, siue cōcedere. Deinde sibi cauere debent ne propter hāc dotē per philautiā sibi placeant, aut magnificē de se sentiant, quasi propter dulcē illū quē in se sentiunt affectū ceteros in diuino amore & gratia excellāt: quū nō in hoc summa christianæ religionis & amoris sita sit, nec hinc debeat æsumari. Nā vt canibus nōnunquam de cibis dat filiorū: & vt famulis interdū ministrat ex mensa dominorū, idq; nō ex suis meritis, sed ex vltronea liberalitate dominorum: ita Deus hanc dulcedinē nōnunquam minoribus amicis indulget vberius, præstantioribus vero impertit contractius. Hic ergo meminisse oportet eius q; sapiēs ait, Nō agnoscitur in bonis amicus, & nō abscondetur in malis inimicus. In bonis viri inimici illius, in tristitia & in malitia illius amicus agnitus est. Ad hūc modū & Dei amici dinoscūtur non ex sensu illo spiritualis dulcedinis, sed ex tolerantia potius rerū tristiū & aduersarū, & ex diuini solatiū destitutione. Et sæpenumero maioris meriti est improbus ille ad adsequēdum diuini amoris sensum labor, etiam citra conatus successum, quam demulcens illa affectio

Sumptum
est hoc ex
trac. de vita
solitaria q
Bernar. ad
scribitur
circa med.

Eccle. 12. b.

SANITATE ANIMAE.

affectio vltro veniens citra hominis operā.
 Multis enim de causis huiusmodi sensibile
 gratiam Deus nō semper homini impertit.
 Nam quemadmodum maritus nonnunquā
 vxorem suā deserit, vel ad probandā ipsius
 dilectionem, vel ad explorandā ipsius fidē,
 vel ad ipsam dilectionem augendam instau-
 randamue: (quæ ferè resarciri augeri & re-
 nouari consuevit, dū qui diu absuit maritus
 rursus ab vxore recipitur:) ita quoq; & Do-
 minus non raro facit, sicut testatur per pro-
 phetam dicens. Ad punctum in modico de-
 relinqui te: & in miserationibus magnis con-
 gregabo te. In momento indignationis ab-
 scondi faciē meam parumper à te, & in mi-
 sericordia sempiterna misertus sum tui.

Iesa. 54. 6.

De ratione distribuendi temporis, & dirigendū
 dorum affectuum, aliquot præceptiones

Dem tibi partes in certa horarum spa-
 tia, cuilibet diei parti sua designata
 actione, certamq; tibi rationem præ-
 scribes, iuxta quam totā vitæ tuæ se-
 riem per singula temporis spacia in preci-
 bus in meditationibus & in alijs exercitijs
 modereris. Sub vesperam compositurus te
 ad quietem diligenter discuties occidui iā
 diei conuersationē, sollicitè subducta ratio-
 ne omnium verborū actionum cogitationū.
 Sifat

Si sat feliciter celsit diei cursus ages summo numini immensas gratias. Sin secus: vtpote si in aliquod te deprehendis prolapsus esse crimen, mox apprecaberis reatus tui veniã, certo tibi sumpto proposito, deinceps tibi ab illo et alijs peccatis sollicitius cauendi, diuina etiã inuocata gratia, quæ te in tuo proposito fulciat & cõseruet. Hæc si facias, ad profectum te adducet: sin minus, non est quod arbitreris te feliciter in proba vita progressurum.

Sæpius salutabis sanctissimam illam virginem, Dei genitricẽ Mariã et teipsũ peculiãriter ei cõmendãs necessitatem tuam eidẽ insinua nec vllũ sinas preterire diẽ, quo non aliquod ei ipendas obsequiũ. Deo quoq; sũmas age grãs quod illã tãtis cumularit dotibus ac priuilegijs. Præterea quicquid agis boni, id deo offeras per Mariã. Nullus enim ab ea recedit nõ cõsolatus, qui humiliter ad ipsam cõfugit desolatus: nee vllus suarũ precũ perdit fructũ, qui sincero deuotõq; pectore ei exhibet obsequiũ. Citra ipsam non est q; tibi pollicearis in virtutibus progressũ: quãdoquidẽ ita visum est altissimo, vt quicquid mortalibus decreuit impertire per manus transfundere velit genitricis suæ Mariæ. Nulla re alia citius diuinum tibi conciliaueris fauorẽ,

E e ris fauorẽ,

SANITATE ANIMAE.

ris fauorem, quam per exhibitum sanctissimæ matri ipsius honorem.

Deliges insuper tibi peculiareis aliquot sanctos, quos singulis diebus aliquo venereris obsequio, vt & ipsi curam gerant tuæ salutis: preces tuas offerant diuino conspectui: commissa tua apud altissimum excusent: & ipsorum condonationem tibi ab eodem impetrent: vt talibus ipsorum suffragiis in spiritu possis promouere. Ex singulis autem ordinibus vnum aut alterum tibi deliges, hosq; tuæ impressos memoriæ frequentius inuocabis. Dignum enim est vt sollicitè eorum ambias amicitiam, quibus cum perpetuam cupis habere consuetudinem.

De variis diaboli tentationibus, & quibus armis illis resistendum. Cap. 7.

NE quis autem fallatur arbitrās in sancta vita summam se reperiturum pacem, maxime quum scriptum sit, Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum, sciat se ad certamen potius vocatum quam ad pacē, iuxta illud Iob, Militia est vita hominis super terram: memineritq; quid acciderit filiis Israel proficiscentibus in terram repromissam: nempe quot hostib; fuerint obiecti, quot bellis fuerint agitati. Transmissuris enim Iordanem
duo

Psa. 116.

Iob. 7. 8.

Num. 21. 6.